

Η Παναγιά μας, Υπέρμαχος Στρατηγός.

Εμπνεόμενη, απ τη δύναμη του Σταυρού και το αληθινό φως της Ανάστασης, η οποία σηματοδοτεί την απαρχή της δική μας Ανάστασης, τον δικό μας θρίαμβο, την δικιά μας ζωή θα ήθελα να σας εκφράσω λίγες σκέψεις μου. Η αγαπητική αποδοχή όλων μας από την Εκκλησία είναι κάτι παραπάνω από δεδομένη. Όμως ιστορικά, υπήρξαν αδύνατες οι θέσεις μας και εμείς οι ίδιοι.. είναι βέβαια κραταιός ο Θεός που μας προστατεύει...φοβερά προστασία πλησίον του είναι η Υπέρμαχος Στρατηγός, η Παναγιά μας.. Θαυμάζει κανείς τους τρόπους αλλά και το κάλλος του λόγου πολλών που εξέφρασαν την αγάπη τους προς την Υπεραγία Θεοτόκο. Απόδειξη τα πλήθη των χαρακτηριστικών εκφράσεων. Ο εμπνευσμένος ποιητής των Χαιρετισμών λαμβάνει εικόνες από τη φύση για να εκφράσει το θείο μεγαλείο. Λέει στην Παναγιά μας «είσαι η γη της επαγγελίας» ή «ρέουσα μέλι και γάλα» είσαι το όρος το αλατόμητον» «είσαι η πέτρα που πότισε τους διψώντας την ζωήν» «είσαι το άστρο το άδυτο» «είσαι η αστραπή που καταλάμπει τας ψυχάς» «είσαι η βροντή που καταπλήττει τους εχθρούς», «είσαι εσύ που αναβλύζεις τον πολύρροτον ποταμόν», «είσαι το ρόδο το αμάραντον» είσαι το ηδύπνοον κρίνον» είσαι.. Σε όλα βλέπει παρομοιώσεις της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Εκείνο όμως που ιδιαιτέρως μας συγκινεί είναι το κοντάκι «Τη Υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια» που ακούμε κατ επανάληψιν. Θεωρείται το αριστούργημα της βυζαντινής ποιήσεως. Εδώ ο υμνογράφος εμπνέεται όχι πλέον από τη φύση αλλά από την στρατιωτική ζωή, από πολέμους και στρατόπεδα, όπου στρατιώτες και αξιωματικοί μάχονται κατά των εχθρών. Είσαι στρατηγός λέει Παναγιά μου ,στρατηγός υπέρμαχος, υπερτερείς στη μάχη, αναδεικνύεσαι ανωτέρα των εχθρών νικάς και θριαμβεύεις. Στρατηγός η Παναγιά; Μήπως αυτό αποτελεί ρητορικό σχήμα; Υπερβολή; Τίτλος κενός; Όχι είναι ουσία , πραγματικότητα. Όντως η Υπεραγία Θεοτόκος ανεδείχθη δια μέσου των αιώνων υπέρμαχος στρατηγός του γένους μας. Αυτό αποδεικνύουν τα ιστορικά γεγονότα. Το 626 μ. χ στο Βυζάντιο στην πόλη των ονείρων μας ...των θρύλων των παραδόσεων μας, την γλυκιά Κωνσταντινούπολη συνέβη το εξής συγκλονιστικό γεγονός. Το έτος εκείνο ήταν κρίσιμο. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος ήταν σε εκστρατεία εναντίον των Περσών στα βάθη της Ασίας, οι οποίοι είχαν αρπάξει τον Τίμιο Σταυρό απ τα Ιεροσόλυμα.

Η Πόλη βρίσκεται σε δεινή δοκιμασία. Εχθροί Πέρσες και Άβαροι προσπάθησαν να την πολιορκήσουν στενότατα από ξηρά και θάλασσα. Η πτώση της θεωρείται βεβαία . Οι βάρβαροι έστειλαν μήνυμα στους Βυζαντινούς να παραδοθούν. Δεν υπάρχει είπαν για εσάς ελπίδα να σωθείτε μόνο «εάν γίνεται πουλιά και πετάξετε στον αέρα ή ψάρια και κολυμπήσετε στο Βόσπορο» . Αυτά έλεγαν με έπαρση. Αλλά «άλλαι μεν

βουλαί ανθρώπων , άλλα δε Θεός κελεύει». Τι έγινε, κάτι υπερφυσικό που δεν μπορεί να συλλάβει η ανθρώπινη διάνοηση.

Δεν νίκησαν οι βάρβαροι νίκησε η μικρή φρουρά που αγωνιζόταν στα τείχη της Κωνσταντινουπόλεως. Ο Πατριάρχης Σέργιος και ο λαός κάνοντας προσευχή πέτυχαν τη νίκη. Νίκησε η Υπεραγία Θεοτόκος με το θαύμα που έκανε. Ξαφνικά δυνατός ανεμοστρόβιλος συνέτριψε τα πλοία των Αβάρων. Οι εχθροί καθώς είδαν το στόλο τους κατεστραμμένο, έλυσαν την πολιορκία και έφυγαν. Όλοι ομολόγησαν ότι η Παναγία έκανε το θαύμα. Από ευγνωμοσύνη συγκεντρώθηκαν στο ναό των Βλαχερνών όρθιοι όλοι τη νύχτα, έψαλλαν τους χαιρετισμούς και το «Τη Υπερμάχω Στρατηγώ».



Την εθνική εορτή μας που εορτάζουμε την 25 Μαρτίου. Οι ένδοξοι πρόγονοί μας επέλεξαν ως ημέρα εξεγέρσεως την ημέρα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Στην Άγια Λαύρα οι αγωνιστές ορκίσθηκαν Ελευθερία ή Θάνατος, στο λάβαρο που εικονίζει τη θεία μορφή της Παναγίας, η οποία σήμερα είναι η προστάτιδα των Ενόπλων μας δυνάμεων . Στις 30 Ιανουαρίου του 1823 το τρίτο έτος της Επανάστασης η

μοναχή Πελαγία μετά από όραμα βρήκε στην Τήνο την θαυματουργό εικόνα της Παναγίας, και η ανεύρεσή της εμπύχωσε το λαό μας. Αξίζει να γίνει μνεία στην Ι. Μονή Ευαγγελιστρίας στη Σκιάθο που έπαιξε σπουδαίο ρόλο τόσο κατά την διάρκεια της Επανάστασης του 1821 αλλά και προεπαναστατικά. Τα μοναστήρια ήταν τα πρώτα προπύργια της επανάστασής μας. Εκεί ήταν οι πυριτιδαποθήκες και όλα τα αναγκαία του πολέμου. Η απτή παρουσία της Παναγιάς μας βοήθησε στην απελευθέρωση του Έθνους.. Την Παναγιά μας ιδιαιτέρως αγαπούσε ο Γέρος του Μοριά. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης σε μια κρίσιμη στιγμή του αγώνα μέσα στην γενική απογοήτευση ,αυτός δεν απελπίστηκε μπήκε σ ένα εξωκκλήσι άναψε λαμπάδα γονάτισε και προσευχήθηκε με δάκρυα ... Και όντως έγινε το θαύμα. Το 1821 είναι η νέα απόδειξη της αγάπης που τρέφει ο λαός μας προς την Υπεραγία Θεοτόκο. «Τη Υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια» έψαλλαν και οι ήρωες του 21.....

Ας μου επιτραπεί στο σημείο αυτό να εκφράσω εν συντομία κάποιες σκέψεις μου για την πονεμένη Ρωμηοσύνη η οποία έχει αποδεδειγμένα προστάτιδα την Παναγιά μας.

Η ζωή των Ελλήνων έχει ζυμωθεί μέσα στην Εκκλησία με τα ιερά νάματα της Πίστης μας, και προεκτάθηκε στο φρόνημα, στο ήθος και στα έργα αγάπης και πολιτισμού των Ελλήνων. Η Πίστη μας δεν είναι στοχασμός δεν είναι ιδεολογία. Είναι βίωμα. Είναι εμπειρία. Γι αυτό και η ιστορία είναι γεμάτη από τους αγώνες και τις θυσίες των ηρώων το χόμα μας είναι ποτισμένο από το αίμα των μαρτύρων για να κρατήσουν την πίστη μας ανόθευτη και ζωντανή και ο τόπος μας είναι γεμάτος από τα μέρη εκείνα όπου έζησαν Όσοι και άγιοι, έχυσαν ποτάμια τα δάκρυα της μετανοίας τους για να συντονίσουν τη ζωή τους με το θέλημα του Θεανθρώπου.

Ας θυμηθούμε λόγια του Μακρυγιάννη: *«ότι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και έως τώρα, όλα τα θεριά πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούνε, τρώνε από εμάς και μένει και μαγιά.. «Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν κι όταν κάνουν αυτεινή την απόφασιν λίγες φορές χάνουν και πολλές φορές κερδίζουν»*

Κατά το ανθρώπινο, σεμνά καυχόμαστε για την Πατρίδα μας για την ένδοξη καταγωγή μας, για την παγκοσμίως και διαχρονικά αναγνωρισμένη προσφορά μας στον πολιτισμό, τις τέχνες, τις επιστήμες, την παιδεία, την φιλοσοφία. Χρέος της πολιτείας μας προς όλους τους ανθρώπους, ακόμη πιο μεγάλο είναι το χρέος της προς τους νέους ανθρώπους, «τους τόσο ευκολόπιστους μα πάντα προδομένους», για να θυμηθούμε τους στίχους του εθνικού μας ποιητή Δ. Σολωμού

Το Έθνος αυτό που μπορεί κανείς ν ατενίσει ανεβαίνοντας στο Μυστρά, είναι πλασμένο για να πιστεύει και να θυσιάζεται....

Οι πνευματικοί εχθροί μας έρχονται σαν φίλοι και δεν μπορούμε να φυλαχθούμε. Αυτοί οι εχθροί, κοντά στους ξένους, είναι και όσοι δεν

θέλουνε τα δικά μας έθιμα, τις δικές μας τέχνες, τη δική μας πνοή που ζωογόνησε την οικουμένη, την δική μας πίστη αλλά θέλουνε τα ξένα που δεν ταιριάζουν στην ψυχή μας...

Για μένα Ελληνισμός και Ορθοδοξία είναι δύο τεράστια φτερά με τα οποία η Ελλάδα αγκαλιάζει τον κόσμο. Σήμερα μπορεί να επιτευχθεί αυτό με την διαφύλαξη και συνειδητοποίηση της Εθνικής μας προσωπικότητας. Ο Β. Ουγκώ είχε πει η Ελλάδα είναι μια μικρογραφία του κόσμου. Σήμερα κινδυνεύουμε να αλλοιωθούμε πνευματικά να απολέσουμε τα Ορθόδοξα κριτήρια της Ζωής μας και να γίνουμε ένας λαός χωρίς επίγνωση της Ιστορίας και της Ελληνορθόδοξης παράδοσής μας. Χωρίς συνειδητοποίηση πως είμαστε πλασμένοι για την Θέωση.

Την υπαρξιακή μοναξιά δοκιμάζει ο σύγχρονος άνθρωπος, ο οποίος κινείται μέσα στο φαύλο κύκλο του ατομοκεντρισμού διακόπτοντας την ανθρώπινη επικοινωνία και απομακρύνοντας τον άνθρωπο από το θέλημα του Θεού. Νομίζω πως σε τέτοιες στιγμές η αφύπνιση των συνειδήσεων, η έμπνευση, πνευματική καρποφορία είναι αναγκαία όπως αναγκαία καθίσταται και η πνευματική συμπαράσταση-συμπόρευση των πνευματικών ανθρώπων.

Οι Έλληνες Πατέρες αξιοποίησαν την πνευματική οικοδομή της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας για να διατυπώσουν τους όρους της Ορθόδοξης πίστης και ζωής αναδεικνύοντας την οικουμενικότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Μαζί Εκκλησία και πολιτεία αντιστάθηκαν σε πλείστους κινδύνους και σε περιόδους κρίσης με την χάρη και την προστασία της Υπερμάχου Στρατηγού της Παναγιάς μας, βγήκαν θριαμβευτές, τόσο που ταυτίσθηκε στη συνείδηση των Ρωμηών, η αγάπη προς το Χριστό με την αγάπη προς την Πατρίδα.

Ολοκληρώνοντας πιστεύω ακράδαντα στο Θεό ότι, εάν εμείς ζούμε χριστιανικά, σεβόμαστε τα ιερά και τα όσια, εάν αγαπούμε την Παναγιά μας, τότε να είμαστε βέβαιοι ότι άγγελος Κυρίου θα μας φυλάει και εάν την παρακαλέσουμε με πίστη θα σηκώσει και πάλι το χέρι της εναντίον όλων όσων επιβουλεύονται την Ορθόδοξη πατρίδα μας και θα αχρηστεύσει τα μηχανεύματά τους. Έτσι θα μας δοθεί ένα ακόμη θαύμα και πάλι θα ψάλλουμε με όλη την καρδιά μας «Τη Υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια».

Αικατερίνη Διαμαντοπούλου
Θεολόγος-Φιλολόγος
Διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Πηγή: ιστοσελίδα ΜΚΟ «Ρωμηοσύνη».